PRZEGLĄD PRASY Z. S. R. R. I EMIGRACJI ROSYJSKIEJ

Dodatek do Nr. 19 Codziennego Biuletynu Wydziału Prasowego M. S. Z.

Warszawa, środa 23 stycznia 1929 r.

Z. S. R. R. A SPRAWY ZAGRANICZNE.

SYTUACJA POLITYCZNA W POLSCE.

Izwiestja 16.I zamieszczają telefonogram swego korespondenta warszawskiego Bratina o przebiegu obrad komisji budżetowej nad budżetem ministerstwa spraw wojskowych i omawiając fakt nieprzybycia przedstawicieli ministerstwa oraz spowodowane nim oświadczenia posłów, dodają, że „w kołach politycznych oceniają oświadczenie Piłsudskiego jako spotęgowanie „kursu pułkowniczego“ i jako dążenie do zdyskredytowania Sejmu przed rozpoczęciem debaty nad rewizją Konstytucji.

PAŃSTWA BAŁTYCKIE A ZSRR.

Izwiestja 20.I donoszą w depeszy z Tallina, iż prasa estońska omawia projekt zwołania konferencji ministrów spraw zagranicznych państw bałtyckich, w celu omówienia stosunku tych państw do poczynionej przez ZSRR propozycji o natychmiastowej ratyfikacji paktu Kellogga. W komentarzach do tej depeszy pismo oświadcza, iż komunikat prasy estońskiej lansowany jest przez koła imperjalistyczne, które usiłują wykorzystać pokojową propozycję ZSRR dla swych zaczepnych zamiarów. Wszystkie konferencje państw bałtyckich dążą do utworzenia przeciwsowieckiego bloku. Zwolennicy tego bloku chcą obecnie prowadzić nadal swe narady pod pretekstem omówienia sowieckiej propozycji. Trzeba mieć nadzieję, iż rząd łotewski nie tylko nie przyjmie na siebie inicjatywy zwołania tego rodzaju konferencji, lecz nie weźmie w niej udziału, gdyby została zwołana przez inne państwo. Udział państw bałtyckich w kombinacjach przeciwsowieckich sprzeczny jest z dobrze zrozumiałym interesem tych państw. Przystąpienie do proponowanego przez ZSRR protokułu nie wymaga bynajmniej zwoływania jakichkolwiek konferencji. Wystarczy w tym celu dobra wola i szczere dążenie do utrwalenia pokoju. ZSRR nie pozwoli na to, aby jego pokojowa propozycja została wykorzystana dla nowych przygotowań awantur wojennych.

Izwiestja 20.I omawia oświadczenie łotewskiego ministra spraw zagranicznych Balodisa, który powiedział w wywiadzie prasowym, iż sytuacja gospodarcza Łotwy polepszyła się, o ile ZSRR. ułatwiłby Łotwie bezpośredni tranzyt towarów łotewskich przez terytorjum sowieckie. Zdaniem pisma, oświadczenie to wywołuje zdumienie. Uchwała rządu ZSRR z dnia 24-go października 1928 roku dała wszystkim państwom, które zawarły traktaty handlowe z ZSRR, prawo korzystania z dróg tranzytowych przez terytorjum sowieckie. Łotwa znajduje się w traktatowych stosunkach handlowych z ZSRR i posiada nieograniczone prawo korzystania z tranzytu przez terytorjum sowieckie. Należy ubolewać nad tem, iż minister spraw zagranicznych Łotwy tak źle jest poinformowany w kwestji, która posiada zasadniczą wagę dla stosunków sowiecko-łotewskich.

Izwiestja 20.I donosi w depeszy z Rygi, iż dymisja posła łotewskiego w Moskwie Ozolsa została ostatecznie postanowiona. Poseł Ozols opuszcza swe stanowisko 15-go lutego r. b.

NIEMCY A Z. S. R. R.

Prawda 19.I omawia głosy „Bergwerks Zeitung“ i art. Arnolda Rechberga w „Berliner Börsenkurjer“ jako dowody usiłowania wciągnięcia Niemiec do koalicji przeciwsowieckiej, notując z zadowoleniem, iż prawicowa „Deutsche Zeitung“ wypowiedziała się przeciwko projektowi Rechberga.

PAŃSTWA AZJATYCKIE A ZSRR.

Prawda 19.I donosi, że władze chińskie w porcie Wuzung zwolniły sowiecki statek „Sinpingan“, który zatrzymany był w końcu ubiegłego roku. Statek wraca do Władywostoku.

SPRAWY WEWNĘTRZNE.

ŻYCIE PARTYJNE.

Trud 10.I omawia akcję „trockistów“ podczas zawierania umów zbiorowych między przemysłem sowieckim a robotnikami w Moskwie. Trockiści wykorzystali okres ten dla kampanji przeciwsowieckiej, rozpowszechniając ulotki, w których zarzucają zwią-

kom zawodowym zdradę interesów robotniczych i biurokratyczne ujęcie sytuacji klasy robotniczej w ZSRR. Na zgromadzeniach robotniczych, zwoływanych dla omówienia projektów nowych umów zbiorowych, trockiści niejednokrotnie przemawiali przeciwko władzy sowieckiej i partji, wysuwając niewykonalne żądania podwyższenia zarobków, zarzucając partji zdradę, oświadczając, iż sytuacja klasy robotniczej w ZSRR pogarsza się z roku na rok. W niektórych wypadkach trockistom udało się przeforsować uchwały opozycyjne. W innych wypadkach zebrani robotnicy przeciwstawili się „demagogji opozycjonistów“, którzy z hałasem opuścili zebrania robotnicze. Z podanych przez pismo nazw przemysłowych zakładów, w których ujawniono akcję trockistów, wynika, iż akcja ta obejmuje wszystkie gałęzie przemysłu sowieckiego w Moskwie.

Trud 9.I donosi, że C. K. K. uzbekistańskiej partji komunistycznej wykryła liczne uchybienia w organizacji partyjnej Środkowego Czerczyku. Kierownictwo tej organizacji znajdowało się w rękach tubylczych bajów, którzy dopuszczali w skład organizacji wyłącznie zamożnych tubylców. W wyniku przeprowadzonego śledztwa liczne osoby wykluczono z partji.

Trud 9.I donosi o zatwierdzeniu Jagłoma na stanowisku naczelnego redaktora wymienionego pisma. Zatwierdzenie to likwiduje zatarg między centralną radą sow. związków zawodowych, a szeregiem organizacyj partyjnych, które zarzuciły Jagłomowi solidaryzowanie się z opozycją prawicową. Centralna rada związków zawodowych wzięła w tym zatargu Jagłoma pod swoją obronę.

SPRAWY GOSPODARCZE.

Ekonomiczeskaja Żizń 15.I. podaje informacje o głównych linjach wytycznych 5-letniego planu rozwoju transportu, opracowywanego obecnie przez ludowy komisarjat komunikacji. Plan ten zbudowany jest na podstawie przypuszczenia, iż w ciągu najbliższych lat przewóz ładunków na kolejach sowieckich zwiększy się o 63%. Plan przewiduje między innemi wprowadzenie wyłącznie hamulców automatycznych i szereg innych udoskonaleń technicznych. Również część linji ma otrzymać trakcję elektryczną. W związku z tem, że przemysł sowiecki przebudowuje się w kierunku przeniesienia gros produkcji do okręgów wschodnich, t. j. bliżej do głównych źródeł surowca, przewidywany jest odpowiedni plan przebudowy linij kolejowych. Gdyby jednakże nie nastąpiły znaczniejsze zmiany pod tym względem, w przeciągu najbliższych lat ma być wybudowana wielka linja magistralna w kierunku zagłębia Donieckiego kosztem 300 — 500 miljonów rubli. Plan finansowy przewiduje w ciągu 5 lat wpływy w wysokości przeszło 11 miljardów rubli, a wydatki eksploatacyjne — w wysokości 7,4 miljardów rubli. Na budowę nowych linij ma być wydatkowane w tym okresie 3.8 miljardów rubli.

Rul. 20.I podaje, że między rządem ZSRR a Fordem zawarte zostało porozumienie, na którego podstawie Ford zobowiązał się do wybudowania i urządzenia wielkiej fabryki samochodów w okolicach Moskwy. Produkcja roczna tej fabryki wynosić ma 100 tysięcy samochodów. Fabryka będzie stanowiła własność towarzystwa akcyjnego, w którem 60% ogólnej liczby akcyj stanowić będą własność skarbu sowieckiego.

Wieczerniaja Moskwa 2.I podaje, że przewodniczący wszechamerykańskiego trustu zapałczanego Raul przybył do Moskwy w celu nawiązania kontaktu z sowieckim przemysłem zapałczanym i ustalenia podstaw ewentualnej współpracy tego przemysłu z amerykańskim trustem zapałczanym.

Leningradskaja Prawda 1.I ogłasza przepisy w sprawie uzyskiwania przez mieszkańców Leningradu kartek, które uregulować mają sprzedaż chleba w Leningradzie.

NOTATKI I INFORMACJE.

RÓŻNE.

Trud 9.I ogłasza odezwę prezydjum C. K. W. sowietów RSFSR w sprawie wyborów do sowietów wiejskich. W odezwie tej stwierdza prezydjum, iż niektóre lokalne sowiety rozciągnęły na średniozamożne włościaństwo ograniczenia prawa wyborczego, które — zgodnie z konstytucją sowiecką — stosowane być mają wyłącznie do zamożnych rolników, t. zw. „kułaków“. Licznych średniozamożnych włościan pozbawiono bezprawnie prawa wyborczego. Prezydjum zwraca się wobec tego do wszystkich lokalnych komitetów wykonawczych, żądając od nich przestrzegania „sprawiedliwości rewolucyjnej“ i nieograniczania wyborczych praw średniozamożnego włościaństwa, przy równoczesnem zwalczaniu „kułaków“.

Prasa emigracyjna podaje, że b. wojskowi rosyjscy na emigracji uznali kierownicze stanowisko gen. Kutiepowa na czele rosyjskich związków i formacyj wojskowych poza granicami ZSRR.

Jewrazja 5.I ogłasza list do redakcji ks. Trubeckoja, jednego z założycieli organizacji eurazyjskiej i, zarzucając redakcji pisma wprowadzenie zaczerpniętych z marksizmu poglądów do ideologji eurazjanizmu, oświadcza, iż występuje z organizacji i z liczby współpracowników pisma.

Rul 20.I donosi o rozłamie w organizacji eurazyjskiej. Po ks. Trubeckim opuścił tą organizację drugi jej założyciel prof. Sawicki.

Nowoje Wremia 18.I omawia sytuację cerkiewną w ZSRR, twierdząc, iż metropolita Sergjusz, który jest zwolennikiem pojednania cerkwi z władzą sowiecką, nie opanował tej sytuacji. Liczni biskupi nie uznają nadal władzy metropolity. Czołowe stanowisko wśród tych biskupów zajmuje zamieszkały w Piotrogrodzie biskup Gdowski Dymitr.

Siegodnia Wieczerom 3.I podaje z Mińska, iż C. K. W. sowietów BSRR ogłosił z okazji 10-lecia BSRR amnestję dla przestępców kryminalnych, skazanych na więzienie poniżej 6 miesięcy.

ARTYKUŁY NIEUWZGIĘDNIONE.

Poslednija Nowosti 27.XII. Drażliwy problemat (o dążeniach separatystycznych ZSRR).

Zak. Gr. Pras. Dr., S. z. o. o., Nowy Świat 54, tel. 15-56 i 242-40

Drukowane na prawach rękopisu.